

305404

33

**A MAGYAR
BIOLOGIAI KUTATÓINTÉZET
1942. ÉVI
JELENTÉSE**

TIHANY 1942

AZ INTÉZET KIADÁSA

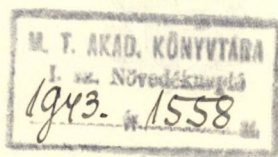
**A MAGYAR
BIOLOGIAI KUTATÓINTÉZET
1942. ÉVI
JELENTÉSE**

TIHANY 1942

AZ INTÉZET KIADÁSA

1943. évi
A MAGYAR
BIOLOGIAI MÚTATÓINTÉZET
JELENTÉSE

Felelős kiadó: Dr. Wolsky Sándor.

DUNÁNTÚL PÉCSI EGYETEMI KÖNYVKIADÓ ÉS NYOMDA R.-T. PÉCSETT.

A nyomdáiért felelős: Mészáros József igazgató.

Intézetünk tudományos munkája az 1942. évben is zavar-
talanul folyt a háborús viszonyok ellenére. Kiadtuk „A Ma-
gyar Biológiai Kutatóintézet Munkái” XIV. kötetét, amelyet
a 10.—12. oldalon ismertetünk. A kötet 469 oldalon, 33 szerző 29
cikkét tartalmazza.

Ugyancsak az év folyamán jelent meg a Természettudo-
mányi Társulat kiadásában Entz Géza és Sebestyén Olga:
„A Balaton élete” című könyve, amely Intézetünknek a Ba-
laton biológiai tanulmányozása terén kifejtett másfél évtize-
des munkásságát foglalja össze. A művet a vallás- és köz-
oktatásügyi miniszter Úr 100 példányban megvásárolta Inté-
zetünk részére.

Dr. Entz Géza igazgatónk betegsége miatt az év folyamán
nem tartózkodott Tihanyban.

Az intézet tisztviselői közül dr. Györffy Barnát a vallás-
és közoktatásügyi miniszter Úr január 24-én jelenlegi állo-
máshelyén és szolgálati beosztásában való meghagyása mel-
lett állami gimnáziumi rendes tanárrá nevezte ki, április 1-én
pedig dr. Szent-Ivány József nemzeti múzeumi segédőrt egy
évi időtartamra intézetünkhöz rendelte szolgálatátételre. Ki-
rendelését később 1943. szeptember 1-ig meghosszabbította.

Tisztviselőink az év folyamán több ízben voltak külföldi
tanulmányúton. Dr. Tóth László november 1-e óta a magyar-
német kultúregyezmény keretében mint csereösztöndíjas a
bresloui egyetem állattani intézetében folytat kutatásokat.
Dr. Szent-Ivány József magyar állami ösztöndíjat kapott
Rómában folytatandó szaktanulmányokra és ebből a célból
október 1-e óta van távol intézetünktől. Dr. Jaczó Imre pedig
október 29-től december 17-ig a vallás- és közoktatásügyi
miniszter Úr tanulmányi segélyével a várnai Tengerbiológiai
Intézetben dolgozott. Ugyanő 400.— P-s belföldi ösztöndíjat
is nyert.

Katonai szolgálatot teljesítettek dr. Tóth László [augusz-
tus 1-től október 1-ig] és dr. Jaczó Imre [február 16-tól jú-
nius 7-ig].

Az év folyamán, főleg a nyári idényben 59 vendégkutató
kereste fel az intézet [l. 6.—8. oldal], köztük egy külföldi,
W. F. H. M. Mommaerts [Leyden], aki augusztus 1-e óta meg-
szakítás nélkül dolgozik intézetünkben, részben a vallás- és
közoktatásügyi miniszter Úr anyagi támogatásával. Rajtuk

kívül rövid látogatásokat tettek Anna kir. hercegasszony, Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter Szily Kálmán és W. Zschintzsch [Berlin] államtitkárok, továbbá Max Hartmann [Berlin-Dahlem], F. E. Erichsen [Hamburg], M. Popoff [Sofia], Szent-Györgyi Albert professzorok és mások. Ezek a látogatások rövidségük ellenére nemcsak nagyon megtisztelők, de igen hasznosak is voltak, mert felkeltették az érdeklődést intézetünk iránt és sok értékes kapcsolat megteremtésére vezettek. Így pl. Popoff professzor látogatása folyamánaképpen tanulmányi és irodalmi csereviszonyt létesítettünk a várnai Tengerbiológiai Intézettel. Ennek eredménye volt dr. Jaczó Imre tanulmányútja. A nyári időnyben 9 tudományos előadást tartottunk az Intézetben, amelyeket a 9. oldalon sorolunk fel.

Intézetünk „házi” krónikájához tartozik még, hogy az év folyamán szerény síremléket állítottunk a tihanyi református temetőben az Intézet 1939-ben elhunyt nagynevű botanikusának, Scherffel Aladár professzornak, amelyet halála évfordulóján, június 1-én avattunk fel családja jelenlétében. Az év folyamán dr. Szent-Ivány Józsefné kezdeményezésére gyűjtés indult meg az Intézetben egy sebesült honvédtiszt üdültetési költségeinek fedezésére. Miután a vallás- és közoktatásügyi miniszter Úr megengedte, hogy az üdültetés az intézet vendégházában történjék, a m. kir. Honvédség illetékes szerve Pintér Sándor zászlóst jelölte ki vendégünknek, aki október 29-től december 3-ig tartózkodott Intézetünkben.

AZ INTÉZET SZEMÉLYZETE.

[1942. december 31-én]:

Tisztviselők:

1. **Dr. Entz Géza**, egyet. ny. r. tanár, igazgató.
2. **Dr. Müller Sándor**, egyet. m. tanár, adjunktus.
3. **Dr. Wolsky Sándor**, egyet. m. tanár, adjunktus, megb. ü. v. igazgató.

Szolgálatértelre beosztott tisztviselők:

1. **Dr. Sebestyén Olga**, polg. isk. tanár.
2. **Dr. Tóth László**, egyet. m. tanár, múzeumi őr.
3. **Dr. Győrffy Barna**, áll. gimn. r. tanár.
4. **Dr. Szent-Ivány József**, I. oszt. múzeumi segédőr.
5. **Dr. Jaczó Imre**, főisk. kép. gyakornok.
6. **Oslányi Gizella**, áll. r. tanítónő, irodai segéderő.

Altisztek:

1. **Németh József**, műszaki altiszt, mechanikus.
2. **Holly Ferenc**, műszaki altiszt, hajógépész.
3. **Kozma Ferenc**, kisegítő szolgál, laboráns.
4. **Horváth József**, kisegítő szolgál, a vendégház és konyha vezetője.
5. **Kötél Antal**, kisegítő szolgál, laboráns.

AZ INTÉZETBEN DOLGOZTAK:

1. **dr. Allodiatoris Irma**, múz. gyak. Budapest. Magyar Nemzeti Múzeum Állattára. VI. 30—VIII. 31. „Szövetani és halparazitológiai készítmények; intézeti munka.“
2. **dr. Ábrahám Ambrus**, egyet. ny. r. tanár, Szeged. Állattani Intézet. VI. 17—30. „A Gnathobdellidák intramuralis idegrendszere.“
3. **ifj. Álgay Pál**, orvostanhallgató, Budapest. Élettani Intézet. VI. 29—VII. 25. „Gázanyagcsere vizsgálatok selyemlepke bábokon.“
4. **Ángyán András**, orvostanhallgató, Budapest. Élettani Intézet. VII. 22—IX. 2. „Vizsgálatok a vér koll. osm. nyomás és testhelyzet összefüggéséről.“
5. **Balogh Györgyi**, egyet. tanársegéd, Budapest. Földtani Intézet. VIII. 4—17. „A karbonkori flóra irodalma.“
6. **dr. Banga Ilona**, egyet. m. tanár, Szeged. Orvosi Vegytani Intézet. VII. 17—VIII. 15. „Chorhormon izolálása.“
7. **Bátori Márta**, szigorló vegyész, Budapest. I. Szerves Kémiai Intézet. VII. 1—VIII. 24. „A dehydrodiisohomogenol szerkezetére vonatkozó vizsgálatok.“
8. **Békeffy Józsefné**, met. int. gyakornok, Budapest. Meteorológiai Intézet. VII. 20—VIII. 2. „Napsugárzás mérés.“
9. **dr. Boga Lajos**, igazgatóőr. VI. 17—VII. 11. „A Balaton és környéke Trichoptera faunájának feldolgozása: 1. rendszertani, 2. biológiai és 3. fejlődéstani szempontból.“
10. **dr. Csik Lajos**, egyet. ny. rk. tanár, Kolozsvár. Fajbiológiai és Örökléstani Intézet. VII. 7—VIII. 8. „Génhatás analízis.“
11. **Fábiánics Ferenc**, met. int. adjunktus, Budapest. Meteorológiai Intézet. VII. 15—24. „Napsugárzás mérés.“
12. **dr. Felföldy Lajos**, egyet. gyakornok, Kolozsvár. Növényrendszertani Intézet. VI. 15—VII. 2., VIII. 26—IX. 5. „Epiphyton vegetáció tanulmányok: chromosoma számlálás munka módszerei.“
13. **dr. Gerendás Mihály**, egyet. m. tanár, Szeged. Orvosi Vegytani Intézet. VII. 15—VIII. 29. „Kagylók záróizmának működése.“
14. **Grézló János**, egyet. gyakornok, Budapest. I. Szerves Kémiai Intézet. VII. 8—VIII. 4. „Kondenzációk brómketonnal.“
15. **dr. Hartai Mária**, egyet. gyakornok, Budapest. I. Szerves Kémiai Intézet. VIII. 11—IX. 2. „Növények kémiai vizsgálata.“
16. **Horváth Magda**, szigorló vegyész, Budapest. I. Szerves Kémiai Intézet. VII. 1—30. „Vizsgálatok a gyantaphenollokkal.“
17. **dr. Issekutz Béla**, egyet. ny. r. tanár, Budapest. Gyógyszertani Intézet. VII. 16—VIII. 29. „Az O-nyomásváltozásnak hatása a Paraméciumok anyagcseréjére.“
18. **dr. Ivánovics György**, egyet. ny. rk. tanár, Szeged. Kórtani és Bakteriológiai Intézet. VII. 11—24. „Gátolja-e salicylat a pantothensav biosynthesisét az autotroph mikroorganizmusokban?“
19. **dr. Jászfalussy Lajos**, egyet. tanársegéd, Kolozsvár. Állatrendszertani Intézet. VII. 5—20. „Halak gyűjtése, betegségei és élettana.“
20. **dr. Kadocsa Gyula**, egyet. m. tanár, kísérl. főigazgató, Budapest. Növényegészségügyi Intézet. VIII. 15—30. „Tihany és vidéke növényegészségügyi vizsgálata.“

21. **dr. Karoliny Lajos**, egyet. m. tanár, főorvos, Gyula. Közkórház. VII. 4—VIII. 9. „A mellékvese vizsgálata allergiával kapcsolatban.”
22. **dr. Kender József**, piarista tanár, Tata. VIII. 15—24. „A tatái langyos források faunájának meghatározása.”
23. **dr. Kendi Finály István**, kísérl. fővegyész. vegyész-mérnök. Budapest. Országos Kémiai Intézet. VII. 17—VIII. 5. „A Balatonviz lebegő anyagainak részletes vizsgálata, illetőleg gyűjtése.”
24. **dr. Kéri Menyhért**, met. int. asszisztens, Budapest. Meteorológiai Intézet. VIII. 2—6. „Napsugárzás mérés.”
25. **dr. Keve [Kleiner] András**, kísérl. főadjunktus, Budapest. Madártani Intézet. I. 12—18., IV. 2—7., V. 27., VIII. 14—16. IX. 7—24. „A tihanyi félsziget madárvilága.”
26. **dr. Kovács Endre**, egyet. gyakornok, Kolozsvár. Szerves Kémiai Intézet. VII. 4—25. „Szerves kémiai kutatómunka.”
27. **dr. Krompecher István**, egyet. ny. rk. tanár, Kolozsvár. Szövet- és Fejlődéstani Intézet. VII. 15—29. „Az izületképzés.”
28. **Lummitzer Györgyi**, okl. tanár, vegyész, Budapest. Allattani Intézet. VI. 27—VII. 12. „Hormonok hatása a béka májának napi ritmusára.”
29. **A. T. de Maisieres**, ornithologus, Bruxelles. IX. 7—17. „Madártani megfigyelések.”
30. **Molnár Árpád**, orvostanhallgató Szeged. VII. 17—30. „Csupasz csigák intramuralis idegrendszere.”
31. **dr. Molnár Ilona**, egyet. gyakornok, Budapest. Lélektani Intézet. VIII. 17—X. 7. „Tanulásvizsgálatok patkányokon, állandó ingerek hatására.”
32. **W. F. H. M. Mommaerts**, ösztöndíjas, Leiden. VIII. 1—IX. 1., IX. 22—„Chloroplastok nagyságának mérése a sejten és sejten kívül különböző közegben.”
33. **dr. Móczár László**, tanár, Kolozsvár. VIII. 18—23. „Etholog. felvételek, vízi Hymenopterák gyűjtése.”
34. **dr. Oláh László**, egyet. ny. rk. tanár, Budapest. Mezőgazdasági Növénytani Intézet. VII. 2—15. „Digitalis hybridek cytologiai vizsgálata.”
35. **Patka Éva**, szigorló vegyész, Budapest. I. Szerves Kémiai Intézet. VIII. 17—IX. 7. „Növények kémiai vizsgálata.”
36. **dr. Pátkai Imre**, ornithologus, Budapest. Madártani Intézet. VI. 11—24. XII 17—„Vadréce és nyári lúd állománybecslése.”
37. **Prodanovity János**, egyet. hallgató. I. 14—VII. 1., VII., 1—X. 1. „Tallaj biokémiai vizsgálatok.”
38. **dr. Rásky Klára**, gimn. tanár, Budapest. Magyar Nemzeti Múzeum Öslénytára. VII. 18—VIII. 31. „Harmadkori fák feldolgozása Magyarországról.”
39. **dr. H. Reisinger**, erdészeti zoologus, München. VI. 4—19. „Madártani megfigyelések a Kis-Balatonon.”
40. **Richter Péter**, szigorló vegyész, Budapest. I. Szerves Kémiai Intézet. VII. 9—VIII. 1. „Gyantaphenolok szintézise.”
41. **dr. Rotarides Mihály**, egyet. m. tanár, I. oszt. múz. őr, Budapest. Magyar Nemzeti Múzeum Állattára. VIII. 2—30., IX. 21—25. „Szövet-tani vizsgálatok az Umbra lacustis halfajon.”
42. **dr. Harkai Schiller Pál**, egyet. m. tanár, Budapest. Lélektani Intézet. IX. 2—22. „Tanulásvizsgálatok patkányokon.”
43. **dr. Steif Antal**, pszichologus, M. kir. Honvéd Képességvizsgáló Intézet. X. 5—11. „Irodalmi kutatások. [Állatok mozgásformái.]”
44. **dr. Strab J. Brunó**, egyet. tanársegéd, egyet. m. tanár, Szeged. Orvosi Vegytani Intézet. VII. 14—25. „Tiszta transaminase substrat-specifitása.”
45. **dr. Surányi Pál**, gazd. akad. gyakornok, Mosonmagyaróvár. Gazdasági Akadémia. VII. 5—17. „Aknázó rovarlárvák gyűjtése.”

46. **Szabó György**, egyet. hallgató, tanárjelölt, Budapest. Allattani Intézet VIII. 18—IX. 10. „Belső elválasztású mirigyek szövettana.”
47. **dr. vitéz Szecsődy Imre**, egyet. m. tanár, igazgató-főorvos, Budapest. VII. 7—26. „Tihany község biológiai kutatása.”
48. **Szemes Gábor**, tanítóképző int. tanár, Jászberény. Áll. Tanítóképző Intézet. VII. 8—IX. 10. „Algológiai vizsgálatok.”
49. **Takács Lajos**, met. int. adjunktus, Budapest. Meteorológiai Intézet. VII. 2—15. „Napsugárzás mérés.”
50. **dr. Tangl Harald**, egyet. m. tanár, kísérl. főadjunktus, orvos, Budapest. M. kir. Állatelettani és Takarmányozási Kísérleti Állomás. VII. 25—VIII. 16. „Vitaminkutatás.”
51. **dr. Thanoffer Lajos**, orvos, Budapest. VIII. 2—21. „Vitaminok morfológiai kimutatása növényi szövetekben.”
52. **dr. Vargha László**, egyet. ny. rk. tanár, Kolozsvár. Szerves Kémiai Intézet. VII. 1—30. „Szerves kémiai kutatómunka.”
53. **dr. Váci Lajos**, egyet. tanársegéd, Debrecen. Közegészségtani Intézet. VII. 15—VIII. 10. „Növényi festékek hatása elemi élőlényekre.”
54. **dr. Veress Elemér**, egyet. ny. r. tanár, Szeged. Élettani Intézet. VII. 2—VIII. 1. „Csillanószőrök mozgása, annak koordinációja.”
55. **ifj. Veress Elemér**, orvostanhallgató, Szeged. Élettani Intézet. VII. 2—VIII. 1. „Különbéle, egyidejűleg alkalmazott ingerek hatása az izomra.”
56. **dr. Vertse Albert**, kísérl. adjunktus, Budapest. Madártani Intézet. 1941. XII. 27—1942. I. 10. „A tihanyi félsziget madárvilága.”
57. **dr. Woynárovich Elek**, kísérl. adjunktus, Budapest. Halélettani és Szennyvíztisztító Kísérleti Intézet. VIII. 19—25. „Tudományos megbeszélés.”
58. **dr. Zih Sándor**, főorvos, egyet. m. tanár, Budapest. Szent Rókus Közkórház. I. 25—30., IV. 4—6., V. 27—28., IX. 5—7., X. 5—6., XII. 6—8. „Vízbakteriológia.”
59. **Zörgő Benjámín**, okl. középisk. tanár, Budapest. Honvéd Képességvizsgáló Intézet. IX. 1—28. „Állatlélektani kísérletek a fehér patkány tanulásáról.”

AZ INTÉZETBEN TARTOTT TUDOMÁNYOS ELŐADÁSOK:

1. **Takács Lajos**, met. int. adjunktus, Budapest. 1942. júl. 10. „A matematikai statisztika a természettudományok szolgálatában.“
2. **dr. Karoliny Lajos**, egyet. m. tanár, főorvos, Gyula. 1942. júl. 17. „Az öngyilkosságról.“
3. **dr. Ivánovics György**, egyet. ny. rk. tanár, Szeged. 1942. júl. 22. „A bakterium- chemotherapia időszerű kérdései.“
4. **dr. Banga Ilona**, egyet. m. tanár, Szeged. 1942. júl. 30. „Myosin és izomösszehúzódás.“
5. **dr. Thanhoffer Lajos**, orvos, Budapest. 1942. aug. 5. „Orvosi és higiéniai munka Közép-Afrikában.“
6. **W. F. H. M. Mommaerts**, ösztöndíjas, Leiden. 1942. aug. 15. „Über die Struktur der Chloroplasten.“
7. **dr. Rotarides Mihály**, egyet. m. tanár, Budapest. 1942. aug. 21. „A csigák helyzetváltoztatása.“
8. **dr. M. Popoff**, egyet. tanár, Szófia. 1942. aug. 27. „Über Zellstimulation.“
9. **dr. M. Popoff**, egyet. tanár, Szófia. 1942. aug. 28. „Über die Anthropologie der Bulgaren.“

AZ INTEZETBEN KÉSZÜLT DOLGOZATOK KÖZÜL
1942. FOLYAMÁN MEG JELENT.

„A magyar Biológiai Kutatóintézet Munkái” című
kiadványunk XIV. kötete a következő tartalommal:

A) *Balatonra vonatkozó és limnológiai tárgyú dolgozatok.*

	Oldal
<i>Ballenegger, R.</i> : A tihanyi-félsziget talajviszonyai- nak áttekintése. — Übersicht der Boden- verhältnisse der Halbinsel von Tihany.	1 (3)
<i>Entz, G.</i> — <i>Sebestyén, O.</i> — <i>Szabó, M.</i> : Studien über die Drifte des Balatonsees. — Turzástanulmányok a Balatonon.	10 (76)
<i>Jaczó, I.</i> : A <i>Pomatias elegans</i> Müller elterjedése a Tihanyi-félszigeten. — Über die Verbreitung der Schnecke <i>Pomatias elegans</i> Müller auf der Halbinsel von Tihany.	83 (88)
<i>Jaczó, I.</i> : <i>Myxosporidia</i> -cysták O ₂ -fogyasztást csökkentő hatása a sügérén (<i>Perca fluviatilis</i> L.). — Die Hemmung der O ₂ -Verbrauch durch <i>Myxosporidien</i> -Cysten beim Flußbarsch (<i>Perca</i> <i>fluviatilis</i> L.).	90 (94)
<i>Kleiner, E.</i> — <i>Pátkai, I.</i> — <i>Vertse, A.</i> : Az 1941. évi madártani Balaton-kutatás főjelentése. — Hauptmeldung der ornithologischen Balaton- forschung im Jahre 1941.	95 (131)
<i>Kleiner, E.</i> — <i>Vasvári, M.</i> : Synchronische ornithologische Beobachtungen an den Gewässern Pannoniens im Herbst 1941. — Egyidejű madártani meg- figyelések a Dunántúl vizeinél 1941 őszén. ...	132 (141)
<i>Lukács, K.</i> : <i>Geographia regionis Balatonensis ante</i> <i>ducentos annos, Tractatio operis Mathiae Belli:</i> <i>Notitia comitatum Veszprimiensis, Simighi-</i> <i>ensis et Szaladiensis.</i> — A Balatonvidék föld- rajza kétszáz év előtt. Bél Mátyás: „ <i>Notita</i> <i>Comitatum Veszprimiensis Simighiensis et</i> <i>Szaladiensis</i> ” c. kéziratának ismertetése.	147 (191)

<i>Maucha, R.</i> : A vizi élettér egyensúlya. — Das Gleichgewicht des limnischen Lebensraumes	192 (227)
<i>Pátkai, I.</i> : A Tihanyi-félsziget fészkelő madarainak állománybecslése. — Bestandschätzung der Brutvögel der Tihanyer-Halbinsel.	231 (232)
<i>Radó, K.</i> : Adatok a Balatonkörnyéki lepkéfauna ismeretéhez. — Beiträge zur Kenntnis der Lepidopterenfauna des Balatongebietes.	239 (242)
<i>Szalay, L.</i> : Hydracarinén-Männchen, die Nymphen während deren Verwandlung hüten. — Átalakuló nymphákat őriző hímek a víziatkák sorában.	243 (245)
<i>vitéz Varga, L.</i> : Thienemann August. — August Thienemann.	247 (254)

B) Egyéb biológiai és kémiai tárgyú dolgozatok.

<i>Apor, L.</i> : A galamb-hypophysis főlebenyének éveszakos változásairól. — Über die jahreszeitlichen Veränderungen des Hauptlappens der Hypophyse bei Tauben.	256 (266)
<i>Fábián, Gy.</i> : Szabadban fogott mutáns <i>Drosophila</i> . — Mutation in einer freilebenden <i>Drosophila melanogaster</i> -Population.	269 (274)
<i>Győrffy, B.—Patka, É.</i> : A paprika C-vitaminjáról. I. Ascorbinsav meghatározások 2,6-dichlorphenol-indophenolos titrálással. — Vitamin C in red peppers. I. On the determination of ascorbic acid in paprika by the dichlorphenol-indophenol method.	276 (293)
<i>Győrffy, B.</i> : A paprika C-vitaminjáról. II. Különböző paprika-fajták C-vitamin tartalma. — Vitamin C in red pepper. II. The vitamin C contents of several varieties of paprika.	297 (310)
<i>Issekutz, B.—Issekutz, L.</i> : A Parameciumok gázanyagcseréje. — Über den Gastoßwechsel der Paramecien.	314 (325)
<i>ifj. Issekutz, B.—ifj. Issekutz B.-né</i> : Az adrenalin hatása a kecskebéka (<i>Rana esculenta</i>) anyagcseréjére. — Die Wirkung des Adrenalins auf den Stoffwechsel der <i>Rana esculenta</i>	327 (332)
<i>Karoliny, L.</i> : Kísérletes vizsgálatok a mellékvese viselkedése szempontjából allergiával kapcsolatban. — Experimentelle Untersuchungen über die Allergie der Nebennieren.	334 (337)
<i>Kovács, Z.</i> : Glutathion és C- vitamin. — Glutathion und C-Vitamin.	338 (355)

<i>Krompecher, I.</i> : A helyi indukció és az idegen helyen szerzett determináltság szerepe a szövetek, különösen a csontszövet kialakulásában. — Die Rolle der lokalen Induktion bzw. der anderswo erworbenen Determinierung bei der Gewebsdifferenzierung, namentlich bei der des Knochengewebes.	337 (363)
<i>Láng, S.</i> : Kísérleti ólommérgezés hatása egyes szervek ascorbinsav és adenosintriphosphorsavtartalmára. — Die Wirkung der experimentellen Bleivergiftung auf den Ascorbinsäure- und Adenosintriphosphorsäuregehalt einzelner Organe.	365 (368)
<i>Podhradszky, L.</i> : Belsőelválasztású szervek hatása a serumfehérjék mennyiségére és biológiai aktivitására. — The influence of the endocrine system on the concentration and biological activity of the serum proteins.	369 (375)
<i>Schiller, P.</i> : Értelmevizsgálatok halakon. — Learning and insight in fish.	377 (387)
<i>Tangl, H.</i> : A halhús összetételének és népelelmezési jelentőségének vizsgálata. — Über die Zusammensetzung des Fischfleisches und seine Bedeutung in der Volksernährung	391 (395)
<i>Tóth, L.</i> : Der Darmkanal der Collembolen. — A Collembolák bélesatornája.	397 (438)
<i>Vargha, L.</i> : A phenylhydrazin néhány új származékáról. — Über neue Derivate des Phenylhydrazins.	441 (444)
<i>Wolsky, S.</i> : Adatok a selyemlepkepeték lélekzőmechanizmusának ismeretéhez. III. A sósavas kezelés hatása a lélekzésre. — Beiträge zur Kenntnis des Atmungsmechanismus der Seidenspinnereier. III. Die Wirkung der Behandlung mit Salzsäure auf die Atmung.	445 (461)
<i>Wolsky, S.—Csik, L.</i> : Mennyiségi különbségek a <i>Drosophila melanogaster</i> vad típusának és „ebony” mutációjának dehidrogenáze enzimszere között. — Quantitative difference between the dehydrogenase enzyme systems of wild type and „ebony” pupae of <i>Drosophila melanogaster</i>	465 (468)

KÜLÖNBÖZŐ SZAKFOLYÓIRATOKBAN
MEGJELENTEK MÉG AZ INTÉZETI TISZTVISELŐK
ALÁBBI DOLGOZATAI:

Entz G. I— és Sebestyén Ö. I.: A balaton élete. Kir. Magy. Természettudományi Társulat Könyvkiadó Vállalata 124. kötet. p. I—VIII., 1—366, 44. táblával és 67 szövegképpel. 1942.

— *I— és Szabó Z. I.*: A sejt szerkezete és élete. „A természet világa” c. sorozatos mű „A növény és élete” I. kötetéből. p. 1—65, 59 képpel. Kir. Magy. Természettudományi Társulat 1941.

Müller S. I—, M. Raltschema und M. Papl.: Über die Dimerisation des Isoeugenolmethylläthers [Harzphenole I.]. Ber. Dtsch. chem. Ges., 75. kötet, 692. 1942.

— *I— und M. Hartail.*: Die Konstitution des Bis-/isoeugenolmethylläthers [Harzphenole II.]. Ber. Dtsch. chem. Ges., 75. kötet, 891. 1942.

Wolsky S.: A megtermékenyítés és ivarmeghatározás anyagi alapjai. Állattani Közlemények 29. kötet, 188—203. oldal, 1942.

— „Matéria” és „forma” a kísérleti alaktanban. Szent István Akadémia Értesítője, 26. kötet, 118—128. és 215—216. oldal, 1942.

— *IL. Tóth, — und M. Bátoril.*: I. Tóth Lászlónál.

Tóth L. I—, A Wolsky und M. Bátoril.: Stickstoffbindung aus der Luft bei den Aphiden und bei den Homopteren. Zeitschr. f. vergl. Physiol. 30. kötet, 67—73, 1942.

Sebestyén O.: The fresh water sponges of Hungary. Fragmenta Faunistica Hungarica V. p. 91—94, 1942.

— A turzások jelentősége a Balaton életének megismerésében. Állattani Közlemények 39, p. 204—208, 1942.

— Hozzászólás Tihany természetvédelméhez. Balatoni Szemle I. p. 170—171, 1942.

— *IEntz G. I.*: I. Entz Gézőnél.

Szent-Ivány J.: Reskovitsia nov. gen. für Orenaia alborivulatis Év., sowie nähere Angabe über die Verbreitung und Variabilität dieser Art in Ungarn. [Lepidopt.] Fragmenta Faun. Hung. V., fasc. 2., p. 56—63, 1942.

— Die Verbreitung der Pyraliden [Lepidopt.] im Karpaten-

becken. Ann. hist. nat. Musei Nationalis Hung. Pars zoologica. XXXV. p. 105—196, 1942. [Uhrík-Mészáros Tivadarral, mint társszerzővel.]

- Ostafrikanische Heteroceren [Lepidopt.] von Baron Bornemisza und Kittenberger gesammelt, nebst Beschreibung von 3 neuen Lasiocampiden. Ann. hist. nat. Musei Nationalis Hung. Pars zool. XXXV. p. 63—68. 1942.
- Eine einfache neue Sammelmethode zum Sammeln von moosbewohnenden Kleinarthropoden. Ann. hist. nat. Musei Nationalis Hung. Pars zool. XXXV. p. 201—205, 1942.
- 1939. évi északnémetországi lepkegyűjtéseim eredményei. Fol. Ent. Hung. VII. p. 84—95, 1942.
- Teracotona Uhrík-Mészárosi nov. spec., eine neue Arctiide aus Ost-Afrika. Fol. Ent. Hung. VII. p. 97—99. 1942.
- Adatok Tiszaderzs lepkefaunájának ismeretéhez. Fol. Ent. Hung. VII. p. 109—112, 1942.
- Beitrag zur Kenntnis der Pyralidenfauna von Rákospalotya. Fragm. Faun. Hung. V., fasc. 3—4. p. 97—99, 1942.
- Zusammenstellung der im Jahre 1941 für das Karpatenbecken neu nachgewiesenen Tierarten. Fragm. Faun. Hung. V., fasc. 3—4. p. 123—126, 1942.

Györffy B.: Polyploidok C-vitamin tartalma. Magy. Tudományos Akadémia Mat. és Természettudományi Ért. 61. kötet, p. 330—336, 1942.

ÖSSZESÍTETT KIMUTATÁS

az intézet eddigi működéséről.

(1927 szeptember 5-től, 1942 december 31-ig terjedő időre.)

I. Munkahelyek elfoglalása.

Az intézet megnyitásától kezdve 1942 december 31-ig — az állandó tisztviselőkön kívül — dolgozott az intézetben: 702 hazai és 158 külföldi, összesen 860 kutató.

A hazai kutatók megoszlása egyetemek, főiskolák, stb. szerint:

Budapesti Egyetem	220	Magyar Nemzeti Múzeum	54
Kolozsvári Egyetem	11	Közegészségügyi Intézet	10
Debreceni Egyetem	71	Egyéb Intézetek (kísér-	
Pécsi Egyetem	25	letűgy, kórházak, kö-	
Szegedi Egyetem	148	zépiskolák, stb.)	144
József Nádor Műszaki és			
Gazdaságtud. Egyetem	19		

A külföldi kutatók megoszlása országok szerint:

Németország	45	Szlovákia	1
Anglia	24	Esztország	2
Schweiz	15	Dánia	2
Hollandia	9	Litvánia	2
Olaszország	10	Lengyelország (1939-ig)...	1
Belgium	7	Spanyolország	1
Amerikai Egyesült Államok	5	Svédország	1
Románia	5	Japán	1
Canada	1	India	1
Oroszország	1	Csehszlovákia (1939-ig)...	3
Ausztria (1938-ig)	22	Bulgária	1

Az összes kutatók megoszlása főbb tudományágak szerint:

Zoológia	266	Physiológia	219
Botanika	61	Pharmakológia	62
Bakteriológia	38	Genetika	16
Kémia	82	Egyéb	100

II. Az intézet munkássága:

Az intézet kiadványában, „A Magyar Biológiai Kutatóintézet

Munkái”-ban megjelent:

1928—29. évi II. kötetben*	25 szerző	37 cikke;	összesen	402 old.
1930. „ III. „	37 „	43 „	„	526 „
1931. „ IV. „	46 „	49 „	„	624 „

* Az I. kötet „Archivum Balatonicum,, címen jelent meg a rév-fülöpi Hydrobiológiai Állomás kiadásában.

1932.	„ V.	„	26	„	31	„	„	239	„
1933.	„ VI.	„	33	„	41	„	„	328	„
1934.	„ VII.	„	32	„	40	„	„	336	„
1935—36.	„ VIII.	„	28	„	41	„	„	421	„
1937.	„ IX.	„	4	„	2	„	„	202	„
1938.	„ X.	„	43	„	46	„	„	474	„
1939.	„ XI.	„	27	„	21	„	„	389	„
1940.	„ XII.	„	19	„	17	„	„	401	„
1941.	„ XIII.	„	36	„	36	„	„	559	„
1942.	„ XIV.	„	33	„	29	„	„	469	„

Összesen: 389 szerz. 433 cikke; összes. 5373 old.

*Más hazai, vagy külföldi folyóiratban megjelent még
az intézet tisztviselőitől:*

1928—29. évben 6 közlemény

1930.	„	17	„
1931.	„	30	„
1932.	„	33	„
1933.	„	14	„
1934.	„	35	„
1935.	„	31	„
1936.	„	18	„
1937.	„	31	„
1938.	„	17	„
1939.	„	30	„
1940.	„	10	„
1941.	„	16	„
1942.	„	20	„

Összesen: 308 közlemény.

Az intézetben tartott tudományos előadások:

1928—29. évben 14 előadás

1930.	„	11	„
1931.	„	10	„
1932.	„	9	„
1933.	„	7	„
1934.	„	7	„
1935.	„	8	„
1936.	„	5	„
1937.	„	8	„
1938.	„	7	„
1939.	„	8	„
1940.	„	8	„
1941.	„	10	„
1942.	„	9	„

Összesen: 121 előadás.

